

Olje- og energidepartementet
Postboks 8148 Dep

0033 Oslo

OLJE- OG ENERGIDEPARTEMENTET	
02 / 2351 - 155	
DATO 02 APR. 2003	
AN 501 Vabodv.	EKSP.

Deres ref:

Vår ref: 330/ARø

Rørøst, 31.03.2003

Høringsuttalelse – Forslag til endring av reglene om hjemfall

Utgangspunktet for høringen er regjeringens forslag om at alle offentlige konsesjoner gjøres tidsbegrensede slik at de hjemfaller om 75 år fra lovendringen.

Forslaget til lovendring er utløst av ESA's krav til likebehandling av eierskap til norske vannkraftverk. Imidlertid ser det ut til at det for departementets del er en omstrukturering av kraftbransjen viktigere enn ESA's krav.

Vi vil ikke foreta noen vurdering av de juridiske sidene av saken ettersom dette er godt belyst i alle utredninger som foreligger. I stedet vil vi meget kortfattet ta for oss det vi mener er konsekvenser av regjeringens forslag, samt andre foreliggende forslag

Vår generelle kommentar er at ut over motivet med å få fortgang i strukturendring i bransjen kan vi ikke se at forslaget er spesielt godt gjennomtenkt.

En må innse at et hjemfall etter 75 år egentlig er av svært begrenset interesse. Ut fra dagens energisituasjon er det svært vanskelig å forestille seg hvordan forholdene vil være om 75 år. Sannsynligvis vil behovet for ny energi føre til en teknologisk utvikling som gjør oss mer eller mindre uavhengige av vannkraften. Vannkraften vil ut fra det vi kan se ha sin virkelige store betydning de kommende 30 til 50 årene, og sannsynligvis blir den mer verdifull enn de verdier som legges til grunn ved kjøp/salg av kraftverk i dag.

Det er liten tvil om at departementets foreslag vil utløse et stort salgspress. Og da reiser spørsmålet seg: Hvem er kjøperne? Etter flere år med stor aktivitet og råd fra de finansielle miljøer er bransjen i stor grad tappet for kapital. I realiteten er det bare utenlandske selskaper og Statkraft som har tilgang på kapital, sistnevnte via Stortinget. Men Statkraft har allerede i dag begrensninger på hva de kan eie, ref. Konkurransetilsynet. Noe som for øvrig må sees på som en riktig agering fra Konkurransetilsynets side. Dermed gjenstår kun alternativet med utenlandske interessenter. Og med dagens utvikling i det internasjonale energimarkedet vil ikke store multinasjonale kraftkonsern representerer en mindre monopol- eller oligopolfare enn Statkraft.

Et aktuelt alternativ til lovpålagt hjemfall for alle er å fjerne konsesjonslovene helt. Dette har stort sett de samme konsekvenser som ved hjemfall etter 75 år. Utenlandske selskaper vil fortsatt være de eneste som har kapital nok til å kjøpe norsk kraftproduksjon. Når disse prises vil det være ut fra en økonomisk vurdering av avkastningen i en 30-årsperiode. Om tidsperioden forlenges til 75 eller 100 år har dette svært liten innvirkning på regnestykket. Ergo er konsekvensen stort sett den samme om en

Sikker og effektiv

Rørøst Elektrisitetsverk AS
Osloveien 16

Postboks 34
7361 Rørøst

Telefon 72 41 48 00
Telefax 72 41 48 01

Foretaksregisteret NO 915 591 302 MVA
Internet: post@rev.telemax.no

velger hjemfall etter 75 år eller fjerner konsesjonslovene helt. Og det var kanskje tilsiktet fra forslagsstillernes side?

Ettersom en omstrukturering av kraftbransjen ser ut til å være hovedmotivet for forslaget må en stille spørsmål om hensikten. Forklaringen må være at kraftproduksjonen ønskes samlet på så få hender som mulig ut fra teoriene om at dette gir mest rasjonell drift. I tillegg vil en få inn en relativt stor andel utenlandsk kapital i norsk kraftforsyning.

Behovet for utenlandsk kapital kan synes litt merkelig i et land som flommer over av kapital. Dessuten vil salg drive opp prisene ettersom vi snakker om verdier som er skapt over en 100-årsperiode, og som plutselig omsettes ut fra en økonomisk levetid på 30 år. Samtidig vil økte etterspørsel etter miljøvennlig energi bidra til å drive opp prisen ytterligere. Energien vil bli styrt dit det betales best. I verste fall kan dette medføre en innenlandsk mangel på energi. Da hjelper det lite om vi skattelegger selskapene hardt. Det må være tillatt å si at penger på bok ikke gjør særlig nytte for seg om det er mangel på energi til å skape verdier.

Konklusjonen må derfor bli at et utenlandsk eierskap i norsk kraftproduksjon vil verken være til gunst for norsk næringsliv eller norske husholdninger. Den eneste måten å bevare kontrollen over og utnyttelsen av våre energiresurser i en periode hvor vannkraften vil ha stor betydning, er en løsning hvor enhver kjøper av vannkraftverk pålegges vilkår om hjemfall neste gang et vannfall eller kvalifisert andel av selskaper som eier vannfall selges ut.

I den grad dette skulle føre til en innelukking vil dette være til gunst for landet som helhet ettersom det bidrar til fortsatt konkurranse i energimarkedet og innenlandsk kontroll med ressursene.

Med hilsen
RØROS ELEKTRISITETSVERK AS

Anders Rønning
Adm. dir.